

Õiguskantsler

Teie 28.04.2021 nr

Meie 04.05.2021 nr 14-1/210884/2103113

Ennetav lapse tervisekontroll

Lugupeetud avaldaja

Küsisite, kas kodus sündinud lapse vanem saab loobuda lapse sünnijärgsest tervisekontrollist ning ka edaspidisest lapse tervise kontrollimisest perearsti juures.

Sotsiaalministri 06.01.2010 määruse nr 2 „[Perearsti ja temaga koos töötavate tervishoiutöötajate tööjuhend](#)“ § 3 lõike 4 kohaselt teeb perearst ennetavat tervisekontrolli kuni lapse 19-aastaseks saamiseni vastavalt [lapse tervise jälgimise juhendile](#).

Lapse tervisekontroll on tervishoiuteenus. Patsiendi võib läbi vaadata ja talle tervishoiuteenust osutada üksnes tema nõusolekul ([võlaõigusseaduse](#) (VÕS) § 766 lg 3). Lapsele tervishoiuteenuse osutamiseks annab nõusoleku üldjuhul vanem niivõrd, kui võrd laps ise ei ole võimeline poolt- ja vastuväiteid vastutustundeliselt kaaluma (VÕS § 766 lg 4).

Ehkki õigusaktides ei ole sõnaselgelt sätestatud, et vanem peab viima lapse ennetavaks tervisekontrolliks perearsti juurde, on sel viisil lapse tervise jälgimine lapse parimates huvides ([lastekaitseaduse](#) (LasteKS) § 5 p 3, § 6, § 21 lg 1). Eriti oluline on jälgida imikute ja väikelaste tervist, kes enda muredest rääkida ei oska ja kes ei pruugi sattuda ühegi muu lastega tegeleva spetsialisti tähelepanu alla. Vanemad ei pruugi märgata kõrvalekaldeid lapse tervises või arengus.

Lapse tervise jälgimise juhendi kohaselt hindavad perearstid lapse tervist ja üldist arengut, aga teevad ka spetsiaalseid uuringuid, et kõrvalekalded normist avastataks võimalikult varakult. Ehkki vanem ei pruugi pidada ennetavat tervisekontrolli vajalikuks, tuleb last puudutavate otsuste tegemisel seada esikohale lapse parimad huvid. Iga lapse parimates huvides on, et tema tervise ja arengu eest hoolitsetakse. Üksnes see, et vanemal on õigus otsustada lapsega seotud küsimusi, ei anna talle õigust riskida, et lapse tervise- või arenguprobleem jääb õigel ajal märkamata (vt ka [perekonnaseaduse](#) § 118 lg 1). Kui spetsialistid on leidnud, et ennetav tervisekontroll aitab lapse tervisemured avastada õigeaegselt, peaks mõistlik ja heas usus tegutsev vanem seda arvestama.

Ennetava tervisekontrolli korraldamiseks teeb perearst vajaduse korral koostööd kohaliku omavalitsuse lastekaitse- või sotsiaaltöötajaga (sotsiaalministri 06.01.2010 määrus nr 2). Ka lastekaitsetöötaja peab oma töös lähtuma LasteKS §-s 6 sätestatud ennetuse ja varase märkamise põhimõttest. Seega, kui vanem keeldub lapse ennetavast tervisekontrollist, võiks perearst küsida vanemalt keeldumise põhjust, proovida veenda vanemat tervisekontrolli vajalikkuses ning koostöös

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

vanemaga leida võimalus lapse tervise jälgimiseks (nt koduvisiit). Kui vanem ei tee perearstiga koostööd või keeldub ennetavast tervisekontrollist mõjuva põhjuseta, on lastekaitsetöötaja poole pöördumine põhjendatud. Perearst peaks viivitamata teatama lastekaitsetöötajale, kui on põhjust arvata, et lapse tervis võib olla ohus (LasteKS § 27 lõiked 1 ja 2).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Aigi Kivioja 6938428
Aigi.Kivioja@oiguskantsler.ee